

Nazwa przedmiotu:	Kultury minojska i mykeńska oraz ich znaczenie dla cywilizacji europejskiej
Course title:	The Minoan and Mycaenan culture and their meaning for the European civilization
Kod:	05-KMMCE-23
Course code:	05-KMMCE-23
Rok studiów:	II, studia drugiego stopnia (magisterskie)
Year of study:	II, second cycle studies (M.A. postgraduate)
Semestr:	3, zimowy
Semester:	3, winter
Typ zajęć:	wykład
Type of course:	lecture
Liczba godzin:	30
Number of hours:	30
Punkty ECTS:	3
ECTS credits:	3
Osoba prowadząca:	prof. dr hab. Janusz Czebreszuk
Name of lecturer:	Professor Janusz Czebreszuk
Poziom kursu:	zaawansowany
Level of course:	advanced
Język wykładowy:	polski
Language of instruction:	Polish
Wymagania wstępne:	wiedza ogólna o cywilizacji egejskiej i pradziejach Europy w trakcie epoki brązu
Prerequisites:	general knowledge about the Aegean civilization and the prehistory of Europe during the Bronze Age
Metody oceny:	egzamin ustny
Assessment methods:	oral exam
Treści przedmiotu:	<p>Wykład omawia zagadnienia związane z powiązaniem kulturowymi społeczeństw pradziejowej Europy z najstarszą cywilizacją (zwaną egejską) na naszym kontynencie, w postaci kultury minojskiej i mykeńskiej. Na wstępie przedstawione zostaną ogólne informacje na temat tych cywilizacji (geneza, zasięg, chronologia, charakterystyka kulturowa). W dalszej kolejności zarysowana zostanie panorama kulturowa ówczesnej Europy, obejmująca obszary od zachodniego Śródziemnomorza, przez regiony atlantyckiej części naszego kontynentu po obszary alpejskie, nadbałtyckie, Kotlinę Karpacką i stepy nadczarnomorskie. Powyższe informacje będą bazą dla głównej części wykładu: analiz porównawczych, ukazujących w pierwszej kolejności stopień wzajemnych zapożyczeń w kulturze materialnej (importy, naśladownictwa, przejmowanie innowacji itp.). Na zakończenie zostanie zaproponowana interpretacja charakteru powiązań między kulturami minojską i mykeńską a społecznościami Europy pradziejowej, odwołująca się do instytucji dalekosiężnej wymiany rytualnej i handlowej, migracji wyspecjalizowanych grup ludności (wojownicy i rzemieślnicy)</p>

czy zaspakajania potrzeb surowcowych. W wykładzie podkreślona zostanie równowaga relacji północ-południe, tzn. pokazana zostanie nie tylko waga cywilizacji egejskiej (zwłaszcza kultury mykeńskiej) dla Europy Pradziejowej, ale również siła wpływu sąsiadów z północy na kształt kultury mykeńskiej.

Course contents:

The lecture will cover the cultural links between prehistoric societies of Europe's and the oldest civilization (the Aegean) on our continent, in the form of the Minoan and Mycenaean cultures. The beginning of the course will present general information about these civilizations (the origin, extent, chronology, cultural characteristics). Then the cultural panorama of contemporary Europe, covering areas from the western Mediterranean, the Atlantic regions of our continent in the Alps region, the Baltic, Carpathian Basin and the Black Sea steppes will be shown. This information will be the base for the main part of the lecture: comparative analysis, showing the first degree of mutual borrowings in the material culture (imports, imitation, innovation, acquisition, etc.). At the end an interpretation of the links between Minoan and Mycenaean cultures and communities of prehistoric Europe, referring to the institution of ritual and far-reaching exchange of trade, migration of specialized population groups (craftsmen, warriors) and satisfying the needs of raw materials will be proposed. The lecture will emphasize the equivalence of the north-south relation, that will show not only the weight of the Aegean civilization (especially of Mycenaean culture) for the prehistoric Europe, but also the strength of the impact of neighbors from the north to the shape of the Mycenaean culture.

Cele i efekty kształcenia:

Student otrzyma wyspecjalizowaną wiedzę na temat cech kulturowych cywilizacji egejskiej oraz współczesnych jej ugrupowań Europy pradziejowej, które wiązały się z zagadnieniem powiązań kulturowych między obiema strefami. Student rozumie ogólne i szczegółowe kwestie związane ze znaczeniem najstarszej cywilizacji europejskiej dla rozwoju kulturowego naszego kontynentu, co więcej rozróżnia główne grupy zagadnień oraz modeli kulturowych stosowanych do analizy i eksplanacji tego zagadnienia.

Student posiada umiejętności rozpoznawania źródeł archeologicznych związanych z zagadnieniem kształtowania się najstarszej cywilizacji europejskiej. Może samodzielnie obracać się w literaturze przedmiotu dotyczącej tego zagadnienia, rozpoznawać i samodzielnie analizować koncepcje interpretacyjne na temat kontaktów: strefa egejska – Europa pradziejowa. Ma też umiejętność samodzielnej oceny znaczenia cywilizacji egejskiej dla późniejszych etapów rozwoju cywilizacji euro-atlantyckiej.

Objectives and learning outcomes:

The student will receive a specialized knowledge of the cultural features of Aegean civilization, and its contemporary Prehistoric European groups, which were associated with the issue of

cultural ties between the two zones.

The student understands the general and specific issues related to the importance of the oldest European civilization, cultural development of our continent, what is more – the student is able to distinguish between the main groups of issues and the cultural models used to analyze and to explain this issue.

The student has the skills to identify the sources of archaeological sites associated with the issue of formation of the oldest European civilization. He/she can rotate independently in the literature on this issue, recognize and independently analyze the concepts of interpretation of the contacts: Aegean zone - Prehistoric Europe. It also has the ability to self-assessment of the importance of Aegean civilization for the later stages of the Euro-Atlantic civilization.

Zalecana literatura:

Bouzek J. 1985 *The Aegean, Anatolia and Europe: Culture Interrelations in the Second Millennium B.C.*, Studies in Mediterranean Archaeology XXIX, Göteborg.

Czebreszuk J. 2011, *Bursztyn w kulturze mykeńskiej*, Zarys problematyki badawczej, Poznań.

Gerloff S. 1993 *Zu Frage mittelmeerländischer Kontakte und absoluter Chronologie der Frühbronzezeit in Mittel- und Westeuropa*, *Praehistorische Zeitschrift*, B. 68, H.1, S. 58-102.

Harding A. 1984 *Mycenaeans and Europe*, London.

Kristiansen Kristian, Larsson Thomas B. 2005 *The Rise of Bronze Age Society. Travels, Transmissions and Transformations*, Cambridge.

Maran J. 2004 *Wassex and Mykeny. Zur Deutung des Bernsteins in der Schachtgräberzeit Süd Griechenlandes* [in:] B. Hänsel, E. Studeniková (eds.) *Zwischen Karpaten und Ägäis. Neolithikum und ältere Bronzezeit. Gedenkschrift für Viera Němejcová-Pavúková*, Rahden/Westf., s. 47-65.

Recommended reading:

Bouzek J. 1985 *The Aegean, Anatolia and Europe: Culture Interrelations in the Second Millennium B.C.*, Studies in Mediterranean Archaeology XXIX, Göteborg.

Czebreszuk J. 2011, *Bursztyn w kulturze mykeńskiej*, Zarys problematyki badawczej, Poznań.

Gerloff S. 1993 *Zu Frage mittelmeerländischer Kontakte und absoluter Chronologie der Frühbronzezeit in Mittel- und Westeuropa*, *Praehistorische Zeitschrift*, B. 68, H.1, S. 58-102.

Harding A. 1984 *Mycenaeans and Europe*, London.

Kristiansen Kristian, Larsson Thomas B. 2005 *The Rise of Bronze Age Society. Travels, Transmissions and Transformations*, Cambridge.

Maran J. 2004 *Wassex and Mykeny. Zur Deutung des Bernsteins in der Schachtgräberzeit Süd Griechenlandes* [in:] B. Hänsel, E. Studeniková (eds.) *Zwischen Karpaten und Ägäis. Neolithikum und ältere Bronzezeit. Gedenkschrift für Viera Němejcová-Pavúková*, Rahden/Westf., s. 47-65.